

A szegedi járás kommunistáinak pártértekezlete

Az újszegedi pártiskola előadótermében rendezték meg a szegedi járás kommunistái pártértekezletét tegnap, szombaton. A tanácskozáson a járásban élő párttagokat 170 küldött és számos meghívott képviselte. Az elnökségben foglalt helyet: dr. Antalffy György egyetemi tanár, az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottságának tagja, a járás országgyűlési képviselője, Farkas István, az MSZMP Központi Bizottságának munkatársa, Jáhni László, a szegedi járási pártbizottság első titkára, Szögi Béla, a szegedi járási pártbizottság titkára — a pártértekezlet elnöke —, dr. Abrahám Antal, a tanács járási hivatalának elnöke, Tóth Szilveszterné, a zánkányzéki tanács elnöke, országgyűlési képviselő, Lóczy Pálné ásatóhalmi övönő, Kulesár Péter, a KISZ szegedi járási bizottságának titkára, Börcsök Tiborné, a szatymazi MÉK-telep szocialista brigádvezetője és Papdi Pál mórhalmai nyugdíjas, a forradalmi munkásmozgalmat régi harcosa.

A pártértekezlet küldöttei megválasztották a tanácskozási munkabizottságait, majd Szögi Béla megnyitójával elkezdte munkáját. Mivel a küldöttek a pártbizottság beszámolóját előre megkapták írásban, csak rövid szóbeli kiegészítés hangzott el, amelyet Jáhni László, a pártbizottság első titkára terjesztett a küldöttek elé. Összegezte azt az állásfoglalást is, amelyet a Központi Bizottság kongresszusi irányelveiről és a szervezeti szabályzat módosításának tervezetéről alakítottak ki a járás kommunistái.

A szóbeli kiegészítés során elmondta Jáhni László, hogy a szegedi járási pártbizottság, s az alapszervezetek is, kiemelten foglalkoztak a gazdaságpolitikai feladatok megoldásával, nagy figyelmet fordítottak a szövetkezeti gazdaságok tevékenységének megerősítésére. Míg négy évvel ezelőtt 43, jelenleg 26 termelőszövetkezet működik a járásban, de hasonló mértékű volt a koncentráció a szakszövetkezeteknél is. Kiemelte a járási pártbizottság első titkára, hogy bátrabban kell a gazdasági vezetőknek támaszkodniuk a tudományos eredményekre, s ezért szorosabb kapcsolat szükséges a környező kutatóintézetekkel, tudományos munkatársakkal. Részletesen érintette a továbbiakban a szocialista demokrácia kiszélesítésének fontosságát, a közéletiség bátrabb kibontakoztatásának jelentőségét.

A pártélet és a pártmunka helyzetét elemezve hangsúlyozta a szóbeli kiegészítő, hogy az utóbbi években sokat javult a községi pártvezetőségek és az alapszervezetek önállósága, és ezzel együtt a felelőssége is a párt politikai irányvonalának megvalósításában. Elismerésre méltóan javult az ideológiai tevékenység, egységesebbek az alapszervezetek cselekvéseikben. A szóbeli kiegészítés igen átfogóan összefoglalta az alapszervezetek és a községi pártértekezletek munkáját, a legutóbbi beszámoló taggyűlések tartalmasságát és a vezetőségek újjáválasztásának tapasztalatait. Azt is megállapította, hogy a szegedi járás kommunistái teljes mértékben egyetértenek a kongresszusi irányelvekkel.

A zöldségtermesztésnek Szeged környékén komoly hagyományai vannak, de sajnos a termőterület az utóbbi években csökkent. Ennek legfőbb oka abban keresendő, hogy a jelenlegi technológiai szinttel a zöldségfélék jelentős és egyre növekvő emberi munkaerő igényét a gazdaságok nem tudják (vagy nem a megfelelő időpontban) kielégíteni. A természetátlagban egyes években 2-3-szoros természetátlag-differenciák is mutatkoztak, ami nem csupán a természeti tényezők függvénye, inkább a termelési, a technológiai fegyelem problémáira utal. Tapasztalható volt az elmúlt években, sőt még korábban is, hiányosság az áruk átvételénél, problémák adódtak árkérdésekben, s mindez a termelési kedvet negatívan befolyásolta. A zöldségtermelésen belül a járásban nagyobb figyelmet kell fordítani a következő években a fűszerpaprika termelésére. Fokozni kell a paradicsom termelését, meg kell oldani a burgonyatermeléssel kapcsolatos gondokat (pl. vetőgumó, vegyszerellátás, megfelelőbb gépsor, tárolás, értékesítés stb.). A járás adottságainak megfelelően tovább kell folytatni a termálenergia gazdaságosabb kihasználását, törekedve az egyszerűbb és olcsóbb (főleg hazai nyersanyagokból készült) megoldásokra, így elsősorban a fólia alatti termesztés kiterjesztésére, és a meglévő üvegházi kapacitások gazdaságosabb kihasználására.

A szőlő- és gyümölcstermesztésben az elmúlt négy évben mutatkoztak hiányosságok. A legfőbb és legalapvetőbb az, hogy a járás szőlő- és gyümölcsültetvényeinek nagy része már öreg, nem korszerű, kevésbé jól karbantartott. Nagyfokú a széttagoltság, a szórányjelleg, és több esetben a piaci keresletnek nem megfelelő fajta-termesztése is problémá. Egy-egy év kiugró eredménye — mint például az 1973-as — nem szabad, hogy megtévesztő legyen. Szükséges lenne fokozni a telepítések, hisz az elmúlt évek rekonstrukciós munkálatai, az új telepítések nagysága nem kellő mérvű, s ezek a hiányosságok néhány év múlva komoly ellátási és választékgondokat okozhatnak. Továbbra is — a sajátosságoknak megfelelően — szorgalmazni kell a szőlő, az őszibarack és a jövő szempontjából jelentősnek ítélt bogos gyümölcsök telepítését a tájegységek sajátosságainak megfelelően. Megállapítható, hogy a telepítések megvalósításánál sem használtuk ki a kooperációs lehetőségeket, s ez meghatározza ezen a téren feladatainkat a jövőre.

Az állattenyésztésben jelentős fejlődés ment végbe a járásban. A X. kongresszus gazdaságpolitikai határozatában fontos szerepet kapott a húsprogram. A járás szövetkezetei közül többen éltek az állami támogatás adta kedvező lehetőségekkel, és új beruházások megkezdésével bekapcsolódtak a húsprogram megvalósításába. Ennek kapcsán épült fel a járásban 2 db szakosított sertéstelep, és 5 db szakosított szarvasmarhatelep. Ezeket a helyeken megvan a feltétel az iparszerű termelésre, a hatékony technológiai rendszer kialakítására. A korszerű telepek mellett azonban megtalálható még a hagyományos állattartási mód is — főleg a háztáji gazdaságokban —, ami nagyságát tekintve jelentős. Az állatlétszámban az elmúlt években lassú emelkedés tapasztalható.

A háztáji gazdálkodás a járásban jelentős, s nagy szerepet játszik a mezőgazdasági termékek termelésében, értékesítésében. A háztáji és a ház körülüli gazdaságokban megtermelt termékek zömét főleg a zöldség, a

gyümölcs, a sertés, a baromfi és a tej adja. Hosszabb távon szükség lesz ezekre a termékekre, ezért továbbra is szükséges a közös gazdaságok erősítése mellett a háztáji gazdálkodás fejlesztése, a nagy- és kisüzemi szerves egységének kialakítása, egymás értékárnyos kiszolgálása.

A járás mezőgazdaságában dolgozók száma az utóbbi években jelentősen csökkent. Amilyen hátrányt, olyan előnyt is jelentett ez. Hiszen így a gazdaságok rákényszerültek az emberi munkaerő jobb kihasználására, a belső tartalékok feltárására, a precízebb munkaszervezésre, a munkakörülmények, a munkahelyi szociális ellátottság javítására, s anyagi erejükhez mérten természetesen a műszaki színvonal javítására is.

A szegedi járásban az állami és szövetkezeti ipar termelési volumene — a környező községek Szegedhez való csatlakozásával — a korábbi időszakhoz képest, 34-36 százalékkal csökkent. A járás ipara számára az elmúlt négy évben a legnagyobb gondot a szolgáltatások fenntartása, a szolgáltatási igények kielégítése okozta. Az igényeket teljes mértékben nem tudták kielégíteni, bővítésüket gátolták olyan problémák, mint például a szakmunkahiány, a realizálható nyereség alacsony színvonala. Az utóbbi egy-két évben e téren némi javulás tapasztalható, viszont még ez sem elegendi ki az igényeket. A szolgáltatások minőségével kapcsolatban már jobb a helyzet, itt nagyobb mérvű volt a javulás. A járásban főleg a kisiparosok biztosítják a szolgáltatások zömét, az ipari vállalatok és szövetkezetek mellett.

A kereskedelmi ellátottság jelentős fejlődéséről adott számot a beszámoló. A forgalom növekedésének évenkénti üteme mindig meghaladta a tervezett szintet. Számottevően nőtt a tej és tejtermék, a zöldség és a gyümölcs, valamint a vegyesiparok forgalma. Ezek az eredmények egy részét a kereskedelmi hálózat korszerűsítésének, szélesítésének, továbbá a kibővült áruválasztéknak tudhatók be. A kereskedelmi egységek nem ragaszkodtak teljes mértékben a központi keresetekhez, hanem saját beszerzési forrásokból is igyekeztek az igények minél jobb kielégítésére.

Az üzlethálózat továbbfejlesztése érdekében több közszolgálatot új, korszerű áruházzal épült. Tovább folytatták a meglévő üzlethálózat felújítását, korszerűsítését. Nagyobb súlyt helyeztek a szakmunkás-utánpótlás biztosítására, a bolti kollektívák udvariasságának, önállóságának és kezdeményező-készségének javítására. Igyekeztek a tanyai lakosság áruellátásán is javítani, több házból létesült, viszont e téren még vannak feladatok, hiszen több mozgóbolt létrehozásával lényegesen javítani lehet az áruellátáson.

A pártbizottság beszámolója a tennivalók között felsorolja, hogy biztosítani kell a járás gazdaságainak dinamikus fejlődését, a területi és a természeti adottságok figyelembevételével, és azok kihasználásával. A gazdálkodásban emelni kell a vezetés színvonalát, tovább kell korszerűsíteni az üzem- és munkaszervezést. A vezetőkre fokozottan érvényesíteni kell a hármas követelményt. Nagyon fontos a közéletiség, és szakmai, politikai továbbképzésére. A gazdasági fejlődés olyan lehetőségei, mint a termelők koncentrációja, a specializáció és a különböző együttműködések, fontos tartalmakat képeznek. Fokozni kell a mezőgazdasági üzemek városellátó szerepét, közös vállalkozások, társulások formájában. Továbbra is kiemelten kell kezelni

a gazdaságtalan termelés megszűntetését, a legmesszebbmenőkig figyelembe véve a népgazdasági érdekeket.

Törekedni kell a még meglévő tartalékok kihasználására, a fejlett technika és a technológia szélesebb körben való alkalmazására. Ahol lehetőség kínálkozik, alkalmazni kell a modern iparszerű termelési rendszereket. Speciális feladat a járás homokterületének hasznosítása. Hasonlóképpen jelentős feladat a zöldségprogram további fejlesztése.

A pártbizottság beszámolója részletesen fölvezette a falvakban és a tanyavilágban élő emberek életszínterének változását, majd a társadalmi élet fejlődésével, az ideológiai és kulturális tevékenységgel foglalkozott bővebben. Az iskolák közötti színvonalkülönbséget, amit elsősorban a tanyai iskolák nagy száma okoz, tovább csökkentették. A körzetesítés során 19 tanyai iskolából irányították a felső tagozatos tanulókat osztott, illetve részben osztott iskolákba. Az elmúlt 4 évben 22 tanyai iskola szűnt meg. A jelenleg működő tanyai iskolák — kettő kivételével — mind villamosítottak, a hosszabb távon fennmaradók felújítására, jobb felszerelésére nagyobb gondot fordítanak. A tanyai általános iskolás gyermekek elhelyezését szolgáló diákotthoni ellátás nem fejlődött kellő ütemben. A Kistérségek és Szegeden várható fejlesztés nem áll arányban az igényekkel, csak kismértékben enyhíti a gondokat.

A járás közművelődése a politikai, társadalmi és gazdasági fejlődéssel együtt változott. A közművelődés fejlődése nem minden területen tartott lépést az igényekkel, és a fokozódó követelményekkel. Javultak, de nem kielégítőek a közművelődés tárgyi és személyi feltételei. Csak két községben (Bordány, Tiszaszécsény) tudták befejezni az új művelődési otthon építését. Három községben került sor korszerűsítésre, felújításra. Két községünkben (Opusztaszer, Újszentiván) még mindig nincs művelődési otthon. A könyvtárhálózatban jobb a helyzet. Minden községben működik könyvtár. Több helyen került sor korszerűsítésre, felújításra. Bővültek a közművelődés módszerei, a műveltség megszerzésének lehetőségei. Nagy jelentősége van a szegedi értelmiségiek, egyetemi hallgatók falusi közművelődést segítő tevékenységének. Jelentősen nőtt az ismeretterjesztés színvonala és tömeghatása. Ebben fő szerepe van a TIT járási szervezetének, amely az elmúlt években komoly tartalmi és szervezési munkát végzett. Erősödött a klubélet, főként az ifjúsági kluboknál.

Alaposan áttekintette a beszámoló a járásban működő tanácsok munkáját. Úgy ítélik meg, hogy a járási hivatal megalakulása, az ott dolgozók munkája tartalmában és módszerében jól igazodott az új helyzethez, jelentős segítséget nyújtott a községi testületek és apparátusok új munkatársainak kialakításához, a megkapott hatáskörök gyakorlásához. A tanácsok és a tanácsokban dolgozó kommunisták eredményesen oldották meg a X. kongresszus és a járási pártértekezlet által meghatározott feladatokat. Eredményes volt a tanácsok gazdasági és kulturális nevelő munkája, mely kedvezően hatott a községek fejlődésére. Mindinkább érvényesült az az elv, hogy a lakosságot közvetlenül érintő ügyeket ott intézzék, ahol azok keletkeztek, illetve jelentkeznek.

A pártbizottság beszámolója összegezte a járásban dolgozó pártszervek és párt-

A járási pártbizottság beszámolója

A járási pártbizottság részletesen elemezte az elmúlt négy esztendőben végzett munkát, s a küldötteknek írásban előre eljuttatta beszámolóját. Az összegezés számot adott a párt X. kongresszusán meghatározott általános politikai irányvonal megvalósításáról a szegedi járásban; a Központi Bizottság elmúlt négy évben hozott határozatának és az előző pártértekezlet határozatainak, iránymutatásainak végrehajtásáról; a járás területén működő pártszervek és -szervezetek helyzetéről. Foglalkozott a beszámoló azzal, hogy a szegedi járásban miként fejlődött a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális élet.

A beszámolási időszak — 1970-től 1974-ig — során több változás is történt a szegedi járás életében. Ezek közül már az elején említést érdemel — éppen az összehasonlítások miatt is —, hogy 1972 őszén a járás községeiből 5 — amely a járás területének 14 százaléka, és lakosságának 24 százaléka — Szeged városhoz csatlakozott. A közigazgatási változással a korábban meglévő ipar túlnyomó része, a mezőgazdaság és a kereskedelem érdekelhető hányada kivált a járásból. E tények előre bocsátása után lássuk, milyen eredményekről, gondokról és tennivalókról adott értékelést a járási pártbizottság beszámolója.

Megállapították, hogy a szegedi járás mezőgazdasági üzemeltetése a beszámolási időszak első évét rendkívül nehéz körülmények között kezdték el. Az 1970. évi kedvezőtlen időjárás, az ár- és belvizek következtében a biztonsági tartalékok kimerültek, a gondok és problémák még több éven át éreztették hatásukat. Az ebből fakadó feladatokkal sikeresen birkóztak meg a gazdaságok. A cél évről évre a korábbi eredmények növelése volt, melyet a szövetkezetek teljesítették is. 1971-ben készítették el a szövetkezetek középtávú fejlesztési terveit. Lehetőségeikhez képest, a korábbi évek tapasztalatait felhasználva, reálisan, megalapozottan tervezték. Ezek a tervek fokozatosan realizálódnak, figyelembe véve az időközben történt módosulásokat is. A járás mezőgazdaságára alapvetően jellemző a gyenge

A pártbizottság beszámolójához Jáhni László első titkár mondott szóbeli kiegészítést.

termőhelyi adottság. A termelőszövetkezetek kétharmada ebbe a kategóriába tartozik. Az elmúlt négy évben ezek a szövetkezetek szervezeti és politikailag gyorsabban fejlődtek, mint a korábbi időszakban. Ezt nagymértékben elősegítette az 1971-től bevezetett új támogatási rendszer hatékonyabb, differenciáltabb és felelősségteljesebb alkalmazása.

Ugyancsak jellemző a járásra a szakszövetkezeti forma. A gazdasági fejlődés érdekelhető az elmúlt négy év folyamán, de a különböző gazdasági mutatók a legtöbb esetben elmaradnak a járási átlagtól, melynek elsősorban a gyenge termőhelyi adottság, valamint a területre jellemző anyagi-műszaki elmaradottság az oka. Súlyos gond az évről évre csökkenő munkaerőlétszám, mely a közös hasznosítású területek növekedését, az anyagi-műszaki bázis növelésének szükségességét vonja maga után. A közös tevékenység kiszélesítését nehezíti, hogy a háztáji és a közös gazdaságok munkacsúcsa többnyire egybeesik, az egyéni és a közös érdekek összeütközése kerülnek, feloldásuk pedig igen nehéz feladat. 1974-ben a járásban is megtörtént a szakszövetkezetek felülvizsgálata, közös tevékenységük fejlesztése és helyzetük rendezése céljából. Remélhető, hogy a következő években gazdasági megszilárdulásuk, fejlődésük még töretlenebb lesz.

A járás mezőgazdasági szakszövetkezeti gazdálkodásuk rentábilissá és biztonságossá tétele érdekében az elmúlt négy évben törekedtek az optimális megközelítő termelési struktúra kialakítására. Ennek eredményei kézzelfoghatók, hisz egy-két évben a kedvezőtlen időjárás miatt néhány kultúra nem várt gyenge hozama, vagy az állatbetegség miatti kiesés kevésbé súlyos következményekkel járt, mint a korábbi években. Tovább nőtt a járás szövetkezeteiben a kalászosok területi aránya. 1970-ben 26 363 hektáron termeltek kalászosot, 1974-ben pedig ez a terület 27 408 hektárra nőtt. A növekedés részben a kézi munkaerő csökkenésének, a kultúra teljes gépesíthetőségének, másrészt az egyre növekvő természetátlagoknak tudható be. A kalászosokon belül a rozs vetésterülete évről évre csökkenő tendenciát mutat, viszont a búza vetésterülete növekvő. (1971-ben 9060 ha, 1974-ben 11 409 ha.) Búzából az utóbbi években kiemelkedő eredményeket ért el a gazdaságok; a járási átlag (1974-ben 28,3 q/ha), megközelíti az országos átlagot, annak ellenére, hogy a járás talajadottságai nem a legkedvezőbbek. Komoly eredményt ért el a szövetkezetek a kukorica termesztésben is, amit bizonyít az is, hogy az 1970. évi 22,9 q/ha átlagterméssel szemben 1973. és 1974. években 30,3 q átlagtermést értek el hektáronként.